

BERGEN
KOMMUNE

KULTURSTRATEGI FOR UNGDOM 2022–2026

Ungdom skal ha tilgang til å delta og utfolde seg i et mangfoldig kunst- og kulturliv og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet, aktualitet og relevans.

BERGEN
KOMMUNE

Planen er utarbeidet av Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling ved Fagavdeling for kunst og kulturutvikling.

Innhold

FORORD	3
INNLEDNING	4
BERGENS VISJON OM MEDVIRKNING OG DELTAKELSE	5
PLANPROSESSEN	6
OM KULTURSTRATEGI FOR UNGDOM	9
KULTURSTRATEGISKE RETNINGER	10
Dialog og samspill.....	10
Det frivillige kulturlivet - selvorganisering.....	11
Det kommunale tilbudet - fritidsklubb, andre tilbud, bibliotek og kulturskole	13
Det profesjonelle tilbudet	16
Tilbud og formidling – digitalt og analogt.....	17
Kulturarenaer - møteplasser	18
Kulturell kompetanse og estetisk forståelse	23
Bergen bystyre behandlet saken i møtet 24.05.2022 sak 118/22 og fattet følgende vedtak:	25

FORORD

Kjære alle sammen.

Ungdomstiden byr på utfordringer og muligheter. Alder, økonomi, erfaring, kjennskap og tilgjengelighet kan oppleves som hindringer til aktiv deltakelse og utvikling innenfor kunst og kulturfeltet. Samtidig kan det å være ungdom gi nye perspektiver og verdifulle bidrag på ulike samfunnsområder, inkludert kunst og kultur.

Kulturstrategi for ungdom 2022 – 2026 er for ungdom og av ungdom. Bergen kommune ser behovet for en større vektlegging innenfor flere satsingsområder.

Et av problemområdene ungdom har pekt på er at de ikke blir hørt og at deres ønsker og behov ikke blir fulgt opp. I arbeidet med denne kulturstrategien har medvirkning ikke bare vært et virkemiddel for å kartlegge behovet for satsingsområder, men et mål i seg selv.

Ungdom har under prosessen med strategien hatt mulighet til å uttrykke sin kulturelle vilje og sine behov, og disse er fulgt opp i denne kulturstrategien. Bergen kommunes hovedmål for perioden 2022—2026 er at ungdom skal ha tilgang til å delta og utfolde seg i et mangfoldig kunst- og kulturliv og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet, aktualitet og relevans.

Strategimålene bør føre til at ungdom opplever et sterkere eierskap til de tilbudene som finnes, et større engasjement og bredere deltakelse. Kulturstrategien sikter mot å øke ungdoms muligheter for å delta i aktiviteter som fremmer kunstnerisk og kulturell vekst og innlevelse, og vil bidra til økt medborgerskap, demokratiutvikling og bedre livskvaliteten. I tillegg vil strategimålene i kunne sikre talentutvikling til morgendagens kulturby.

Kulturstrategien legger opp til å tenke nyskapende om bygging av broer og samspill mellom generasjoner, og på tvers av kunnskapsnivå. Ungdom ønsker kulturelle møteplasser, steder for å øve, fremføre, henge og være kreative, og relevante tilbud med opplæring av profesjonelle aktører.

Jeg vil takke alle elever på ungdomsskole, videregående skole, kulturskoleelever, og ungdom vi har møtt gjennom ulike organisasjoner og på ulike møteplasser. De har åpnet for gode samtaler om kunst og kultur, som i så stor grad har bidratt til denne kulturstrategien. I tillegg vil jeg rette en takk til Ungdomsrådet og Kommunalt råd for mennesker med funksjonsnedsettelse for bidrag til denne planen. En spesiell takk går til Bergen kulturskole og deres elever som går Billedkunst fordypning som har levert visuelle arbeider til utformingen av kulturstrategien.

Katrine Nødtvedt
Kulturbyråd

INNLEDNING

Kulturstrategi 2015-2025 angir Bergen kommunes langsiktige kurs og er et overordnet referansedokument for det videre arbeidet innenfor alle kunst- og kulturområder. Bergens kulturvisjon er nedfelt i strategidokumentet:

Kulturbyen Bergen – i forkant internasjonalt

Planstrategi for Bergen 2019–2023 ble behandlet og vedtatt av Bergen bystyre 22.09.2020. Den viser hvilke planer som skal videreføres og hvilke planarbeid kommunen skal prioritere for å nå Byrådets hovedmålsettinger for perioden. Den konkluderer med utarbeidelsen av denne nye strategien for ungdomskultur.

Planstrategi for Bergen 2019–2023 trekker frem de mest sentrale utviklingstrekkene og utfordringene innenfor en rekke samfunnsområder. Målet med planstrategien er å styre planressursene til planoppgaver som har reelle planbehov, og oppgaver som har politisk prioritet. Kulturstrategi for ungdom 2022–2026 vil bli konkretisert på tiltaksnivå i bebudet lokal kulturplan, og vil på enkelte områder også spille sammen med helhetlig ungdomsplan for Bergen. Den forrige ungdomskulturelle planen var *Signatur 2, Kulturpolitisk ungdomsprogram 2011–2015*. Forløperen til Signatur 2, *Kulturpolitisk ungdomsprogram 2011–2015, Signatur, Kulturstrategisk ungdomsprogram 2006–2010*, hadde som overordnet mål å bidra til å lage et springbrett for ungdoms kulturelle og kunstneriske vekst, og være en viktig pådriver for tilvekst til den nyskapende og uredde kulturproduksjonen. Strategien hadde et stort fokus på delaktighet, medvirkning, tilrettelegging for kunstmøter, og dannelse av arenaer og møteplasser. Strategien la sporene for en større satsning på at ungdom skulle få møte og prøve ut ulike kunst- og kulturuttrykk. Et virkningsfullt utfall ble at ungdom fikk tilbud om utallige kurs innenfor flere kunstsjangere. Instruktører ble hentet fra det profesjonelle kunstlivet og bidro til at ungdom fikk et reelt innblikk i flere kunstneriske virksomheter. Slik fikk ungdomsarbeidet en sterk kulturfaglig forankring.

Ungdom etterspurte så en mer langsiktig tilrettelegging for kulturell videreutvikling. Signatur 2, *Kulturpolitisk ungdomsprogram 2011–2015*, var mer preget av et ressurs- og mulighetsperspektiv hvor ungdoms egne ressurser, interesser og talenter fikk større oppfølging og innflytelse over et lengre tidsrom, og bygget mange talenter med stor grad av egenmedvirkning. Likestillingsperspektivet ble i større grad vektlagt da jenter i mindre grad søkte om kulturmidler.

BERGENS VISJON OM MEDVIRKNING OG DELTAKELSE

Et av satsingsområdene i *Kommuneplanens samfunnsdel, Bergen 2030*, er at Bergen skal bruke åpne offentlige prosesser som inspirerer til deltakelse og debatt. Her stokes veien frem ved å ha åpne prosesser som skal bidra til gode løsninger, fremme kreativitet og engasjement, og sikre at alle aktører kommer til orde. Formålet er å fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag, skape ungdomsengasjement, og å styrke og utvikle lokaldemokratiet.

Grunnmuren i barn og ungdoms kulturelle kompetanse og utvikling legges nå - deres kulturvaner, og deres bidrag til kunnskap om og delaktighet i demokratiske prosesser. De som benytter seg av kulturtilbudene har best innsikt i sine behov og oversikt innenfor sine livsverdener. Det er derfor hentet mange viktige stemmer inn i arbeidet med denne strategien. Det er gjennomgående for strategien, og har vært en ønsket prosess i utforming av strategien, at ungdoms medvirkning ikke kun er et distansert mål som her nedtegnes, men også et aktivt bidrag i innholdsproduksjonen. Slik har også målsettingene i strategien blitt et virkemiddel i arbeidet med å lage den.

Barn og unges rett til medbestemmelse har vært et nedtegnet premiss i norsk barnepolitikk i lang tid. Rammene for arbeid med kulturstrategi for ungdom er satt av blant annet *FNs barnekonvensjon*. Den sier at barn og unge skal høres og ha innflytelse i saker som vedrører dem. Barnets rett til å bli hørt fremgår av artikkel 12: «Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»

Bestemmelsen om barn og unges rett til å bli hørt omtales ofte som konvensjonens demokratiartikkel, fordi den gir barn og unge rett til innflytelse og medbestemmelse i samfunnet. Det er viktig å påpeke at synspunktene også skal tillegges vekt og skal påvirke beslutninger når det er grunn til det.

Utover *FNs barnekonvensjon*, finner vi flere nasjonale planer og lovverk som påpeker viktigheten av barn- og unge som ressurs og medbestemmelsesorgan i planmessig utviklingsarbeid.

Stortingsmeldingen 18, Oppleve, skape dele. Kunst og kultur for, med og av barn og unge, er første gang Regjeringen presenterer barne- og ungdomskulturfeltet som et samlet politisk satsingsområde på nasjonalt nivå. Den skal gi alle barn og unge, uavhengig av bakgrunn, tilgang til kunst og kultur. Den skal også sikre at kunst og kultur som blir skapt for og formidlet til barn og unge, er av høy kvalitet og gir alle barn og unge muligheten til å oppleve og å skape kultur på egne premisser.

Hovedbudskapet i meldingen er at alle barn og unge skal få medvirke i kunst- og kulturpolitikken, at alle barn og unge skal få sjansen til å være med på kunst- og

kulturtilbudene de er interesserte i, og at kunsten og kulturen som blir laget for barn og unge er av høy kvalitet. Meldingen påpeker også at retten barn og unge har til å delta i og medvirke i avgjørelser rundt sitt eget liv og i samfunnet ellers, er grunnleggende for byggingen av det demokratiske samfunnet. I meldingen trekkes spesielt fritidsklubbene og ungdomshusene frem som demokratiske arenaer for ungdom, hvor barn og ungdom selv velger hvilke kulturuttrykk de ønsker å drive med. Fritidsklubbene har en bred tilnærming til hva ungdom ønsker, og medvirkningen har gjort at fritidsklubbene ofte har vært de første til å fange opp populærkulturelle tendenser, og arenaer ungdom har blitt møtt på sine behov og drømmer.

Meldingen viser til at medvirkningen til barn og unge i utformingen av kulturtilbudet, har fått større oppmerksomhet de siste årene.

På grunnlag av dette har vi i arbeidet med strategien skapt møteplasser og samarbeid for å få innspill. Det er et ønske at ungdom på den måten opplever å ha innflytelse over og føler eierskap til Bergen kommunes nye kulturstrategi for ungdom, allerede før den trer i kraft.

Fagavdeling for kunst og kulturutvikling mottok for 2022 statlige prosjektmidler fra Kulturtanken til prosjektet «Med medvirkning som mål og virkemiddel». Prosjektet skal bidra til en bedre koordinert kultursektor med inkludering av barne- og ungdomskultur i kommunal planlegging. Medvirkningsprosesser har vært fremtredende i arbeidet med denne strategien, og er også en av prosjektfasene i det omsøkte prosjektet. Hensikten med denne første prosjektfasen har blant annet vært å finne veien inn i ulike ungdomsmiljø gjennom nye samarbeid og opprettelse av bånd til organisasjoner, institusjoner og andre kommunale enheter.

PLANPROSESSEN

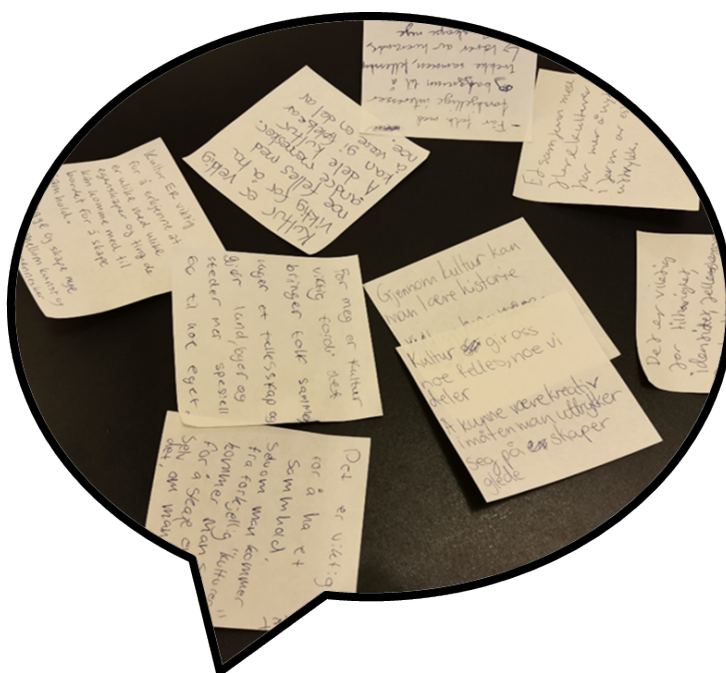
Formål og innspillsmetoder

Innspillene fra ungdom er i hovedsak innhentet gjennom samtaler og korte workshops. Det har vært viktig i prosessen å få snakke med ungdom om kunst og kultur, og hvordan ulike rammer og tilbud bør bestå eller utvikles for at de skal passe deres livsverdener og gagne deres kulturelle behov, utvikling, kompetanse og estetiske forståelse. Spørsmålene de har fått har vært alderstilpasset og tilpasset deres ulike erfaringsgrunnlag.

Det er søkt å få svar på hva ungdommene legger i begrepet kultur, hvilke fritidsinteresser de har, og hva som gjør at de liker sine interesser. De er også spurt om det er ulike faktorer som påvirker deres valg av interesser, og om de ville valgt annerledes, eller oppsøkt andre tilbud og aktiviteter om noe var tilrettelagt på en annen måte. Utfordringer de møter kan være at det ikke finnes aktiviteter, tilbud eller opplæring i det de ønsker å holde på med, at tilbudene finnes, men at det er for lang

reisevei, at de ikke er i riktig alder for å få delta, at det er for dyrt å delta, at aktivitetene ikke er tilrettelagt for deres funksjonsnivå og videre. Ungdommene har fått spørsmål om deres møter med det profesjonelle kunst- og kulturfeltet gjennom skolen, Den kulturelle skolesekken og utstillinger og arrangementer de selv oppsøker. Videre har de fått fortelle hvordan de opplever at de har mulighet til å følge opp disse møtene med samtaler med andre, voksne eller i forum for å reflektere rundt de ulike opplevelsene de har hatt. I tillegg er de spurt hvordan de opplever at informasjonen om tilbudene, aktivitetene og opplæringen blir formidlet. De har også fått fortelle om de opplever å ha steder eller kanaler å si ifra om det er noe de synes burde gjennomføres, tilrettelegges for, eller gjøres annerledes.

Deltakelse

Foto/illustrasjon: Ragni Stoltenberg

Målet med innspillsmøtene har ikke vært å sikre et statistisk representativt utvalg, men å få i tale ungdom fra ulike ungdomsmiljø og i ulike deler av aldersspekter innenfor målgruppen. Målgruppen for strategien er definert som ungdom i alderen 13-19 år.

I arbeidet med strategien har spor av koronasituasjonen vært merkbare, og flere av de aktuelle aktørene til innspill har enten hatt redusert aktivitet, ingen aktivitet, eller opplever at færre ungdommer har kommet tilbake til aktivitet. Dette kan ha påvirket bredden av innspill i

noen grad. I tillegg har flere videregående skoler ikke respondert på eller fulgt opp forespørsler om å få møte deres elever for å få innspill.

Samtidig er det innhentet muntlige innspill fra ungdom i hele aldersspennet strategien skal dekke. Det har blitt et innfridd mål å nå ungdom som er aktive kulturutøvere og kulturbrukere, og ungdom som har andre interesser. Det har blitt gjennomført innspillsmøter med Ungdomsrådet, kulturskoleelever, elever på ungdomstrinn, elever på videregående trinn, ungdom som bruker fritidsklubber og ungdom som liker å spille dataspill. Det har blitt opprettet kontakt med ungdom med og uten funksjonsnedsettelse, ungdom som er aktive medlemmer av ulike kulturelle organisasjoner, og ungdom fra ulike bydeler. I tillegg har Byrådsavdeling for barnehage, idrett og skole og Byrådsavdeling for arbeid, sosial og bolig, gitt muntlige innspill. Det er erfart et spesielt godt samarbeid med Kulturetaten, som har bidratt i

arbeidet med å tilrettelegge for innspillsmøter. Ikke all ungdom engasjerer seg i kulturpolitikk, og det har derfor vært et ønske å få med stemmene til de som ikke nødvendigvis selv ville meldt seg til deltakelse på innspillsmøter. Dette er til en viss grad oppnådd ved at ungdom er blitt oppsøkt der de er og på antatt trygge arenaer, og ved å legge til rette for medvirkning uten at det krever ytterligere oppofrelse, engasjement eller aktiv handling.

Resultatet

Ungdom uttrykker klare ønsker og behov. I strategien er de forsøkt formidlet gjennom hovedbudskap som er gjenspeilet i en strategisk tekst og i strategiske grep innen ulike satsingsområder. Ungdommenes innspill til kulturstrategien er sammenfattet i tekstbokser under hvert strategimål i planen. Tekstboksene viser således Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestillings oppsummering av innspill, meninger og ytringer fra samtalene med ungdom. Strategien gir med andre ord uttrykk for ungdoms tydelige stemmer om deres vilje, ønsker og ambisjoner for de neste 5 årene.

I arbeidet ble det inngått et særskilt samarbeid med Bergen kulturskole og deres elever som går billedkunst fordypning. De har levert arbeider som kommentere på ulike retninger i strategien. Denne kunstneriske responsen blir brukt som direkte innspill og er synlige i utformingen av denne publikasjonen. Kulturskoleelevenes bidrag fortjener en stor takk!

Verk av: Klaudia Warciak (Teknikk: Skisse av bylandskap, Akryl på papir), Foto av verk: Thor Brødreskift

OM KULTURSTRATEGI FOR UNGDOM

Både kunst- og kulturfeltet og aktørbildet som finnes innenfor kulturfeltet, er preget av kontinuerlig endring. Dette gir både positiv tilvekst til byens mangfoldige kulturuttrykk, og utfordringer med hensyn til offentlige virkemidler, herunder fleksible og gode rammevilkår.

I *Plan for deltagelse og mangfold i kunst- og kulturfeltet 2021-2030* er hovedmålet at kunst- og kulturtilbudet i Bergen skal speile et mangfoldig samfunn, der alle byens innbyggere skal ha tilgang til å utøve og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet, aktualitet og relevans. Alle skal få anledning til å delta og utfolde seg i et fritt og uavhengig kunst- og kulturliv.

Dette målet skal Bergen kommune oppnå gjennom flere strategiske grep som i større grad inkluderer målgruppen ungdom.

Alle skal ha tilgang på kunst og kultur av høy kvalitet. Samtidig får vi tilbakemeldinger på at tilbudet ikke når alle. Hvem som i større og mindre grad får informasjon om, får tilrettelagt for og har mulighet til å delta i tilbud og oppleve kunst og kultur, avhenger til dels av bosted og sosioøkonomisk bakgrunn. Vi vet at ens sosiale bakgrunn har mye å si for den sosiale arven knyttet til kulturbruk, og at graden av ungdoms deltakelse i faste organiserte kulturaktiviteter har en sammenheng med foreldrenes utdanningsnivå.

Tall fra Barnefamiliepanelet gjennomført før korona, viste at hele 70-75 % av alle ungdommer i alderen 13-15 år ikke deltar i en fast organisert kulturaktivitet, mens litt under 50 % av alle ungdommer i alderen 13-15 år aldri har deltatt fast på en organisert kulturaktivitet. Å ha som modell at alle skal ha tilgang på og å delta i og erfare den samme kulturelle plattformen, vil styrke samfunnets sosiale bærekraft. Her spiller spesielt skolene og de kommunale tilbudene en viktig rolle. De skal være arenaer for å lage gode, sosiale opplevelser, vekst gjennom å skape sammen, og sikre en felles kulturell referanseramme for all ungdom.

Unge er viktige brikker i utviklingen av morgendagens kulturtilbud og kunstuttrykk. Deres kulturelle grunnlag vil direkte påvirke fremtidens kulturuttrykk, da de er morgendagens kunstnere, kulturutøvere og publikum. Strategien har som mål å legge til rette for at ungdom får oppleve å leve i en hverdag med kunst og kultur som møter deres livsverdener og uttrykksmåter. Dette kan gjøres ved å gjøre tilpasninger med utgangspunkt i ungdoms sosiale forutsetninger og liv. Samtidig har strategien langsiktig utvikling og tilrettelegging for morgendagens kultur-Bergen for øyet.

Vekstpotensial finnes i byens barn og unge og i mange talenter innen samtlige kunstsjangre og kulturuttrykk. Morgendagens kulturtilbud skapes i dag. I morgen og resten av fremtiden er det en ny generasjon som vokser frem, som skal benytte seg av byens kulturtilbud og være byens kulturskapende aktører. Kulturstrategi for ungdom handler derfor ikke om å definere hva som er ungdomskultur, for den er i

stadig endring og er en kultur der nye uttrykk og nye mønstre for deltakelse kontinuerlig endres. Strategien handler om veivalg innenfor ulike kulturområder og som har betydning for ungdoms ressurs- og kreative utvikling de neste fem årene, 2022-2026.

Hovedmålet for denne kulturstrategien er derfor:

Ungdom skal ha tilgang til å delta og utfolde seg i et mangfoldig kunst- og kulturliv og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet, aktualitet og relevans.

KULTURSTRATEGISKE RETNINGER

Dialog og samspill

Når Bergen kommunes mål er å nå ut til hele den mangfoldige befolkningen med forskjellige kulturuttrykk og tilbud, er det viktig at de involverte partene gis innflytelse i saker, planer og prosesser som vedgår dem. Gjennom dialog og samspill skal vi utvikle en kunnskapsbasert kulturpolitikk med hensiktsmessige satsinger og tiltak som er treffende for aldersgruppen 13-19 år.

Ungdom ønsker å bli spurt og lyttet til i saker som vedrører dem.

Ungdom ønsker at deres meninger blir fulgt opp og vektlagt.

Ungdom ønsker å ha elevråd som fungerer og at elevrådene har reell innflytelse.

Ungdom har lite erfaring med å bli invitert inn i kommunale planprosesser, og kjenner få eller ingen kanaler å bruke til å ytre sin mening utover lærere og elevråd.

Bergen har hatt en god praksis på å trekke kulturmiljøene aktivt inn i utvikling av kunst og kulturpolitikken, og i like stor grad skal ungdomsmiljø og ungdoms stemmer trekkes aktivt inn i videreutvikling av kulturbyen Bergen. Verden blir stadig mer kompleks, komplisert og grenseløs. Derfor må kommunikasjon i bred forstand aktualiseres og vektlegges. Kommunikasjon utad, innad og på tvers er suksesskriterier for å involvere ungdom i deres egen kulturelle aktivitet og i byens kulturelle utvikling. Samfunnet må anerkjenne de unges egne kulturuttrykk, hva de er opptatt av og hva som interesserer dem. Ungdom besitter store ressurser, kompetanser og vaner som bør og skal prege utforming av tilbud og de satsinger som Bergen kommune utvikler.

Gjennom dialog og samspill skal det mobiliseres til å dele kunnskap, ideer og gi kreative innspill i konkrete prosjekt og planprosesser. I samspillet skal ungdom

oppleve at de har reell medvirkning, og at deres deltakelse i planprosessene bærer frukter. At ungdoms stemmer bærer helt frem til tiltaksnivå kan ses på som en form for myndiggjøring, og vil være viktig for den neste generasjonens tillitt til det offentlige. Medvirkning i prosesser og planlegging vil også føre til at ungdom opplever et større eierskap til kulturtilbudet som blir utviklet. Forhåpentligvis vil også økt opplevd eierskap føre til høyere deltakelse og bruk. Ytringsmuligheten og deltakelsen skal omfatte alle deler av den unge befolkningen, uavhengig av etnisk, sosial, økonomisk eller kulturell bakgrunn, seksuell legning, funksjonsnivå eller bosted i byen.

Strategiske mål

Bergen kommune

- vil stimulere til åpen debatt, meningsbrytning og utvikling av markante stemmer, og de unges kulturrøster skal inviteres inn i saker som vedrører dem.
- vil at ungdom skal oppleve å ha reell medvirkning i utvikling av kulturfeltet og særlig være medskapende i utvikling av nye tilbud og satsinger som angår de unge.
- vil kartlegge og jobbe med å opprette kanaler og bånd mellom byråkratiske prosesser og ungdom, og på den måten sikre ungdoms stemme inn i kulturpolitiske planer som vedrører dem.

Det frivillige kulturlivet - selvorganisering

Ungdom ønsker å ha mulighet til å delta i kulturlivet med selvorganiserte, skapende aktiviteter innenfor sine kulturelle interesseområder, og i fellesskap med andre.

Ungdom ønsker at det skal være lettere å finne informasjon om tilgjengelige tilskudd for å avholde arrangementer på eget initiativ.

Ungdom ønsker et bedre organisert frivillig musikkmiljø innen rytmiske musikkgenre.

Ungdom ønsker seg flere klubbtilbud, som litteraturklubber og kunstklubber.

Bergen har et rikt og levende frivillig kulturliv som utgjør en viktig arena for mangfold, likestilling, toleranse, ytringsfrihet, dannelse, læring og opplevelser for alle aldersgrupper. Kunst- og kulturaktiviteter er unike fordi de har et så inkluderende potensial. Å delta i kunst og kultur er med å bygge sosiale fellesskap og identitet for unge. Det frivillige kulturlivet har en sentral plass i ungdomskulturen. For mange unge er kor, korps, musikk- og dansegrupper og amatørteater, aktiviteter der de kan utøve kunst og kultur i samspill med andre som er

interessert i det samme. Her opplever ungdom glede og mestring i hverdagen og får erfaringer de også kan ta med seg videre i livet som en meningsfull fritidsaktivitet. Kompetansen og innsatsen i det frivillige kulturlivet gir derfor viktige bidrag til byens kulturelle bredde og mangfold, og til mangfoldet av talenter som byen trenger i sin kulturelle vekst og utvikling. Samtidig er det en svært viktig rekrutteringsarena til profesjonell kunst- og kulturutdanning, og er i tillegg med på å bygge et kompetent og interessert kulturpublikum.

Arbeidet for det frivillige kulturlivet må fortsatt styrkes og videreutvikles til beste for kulturbyen Bergen og for ungdoms kulturelle interesse og deltakelse.

Både det frivillige kulturlivet og det offentlige har et ansvar for å løfte fram kunst og kultur for, med og av de unge. Selvorganiserte grupper har ideer og kulturelle produksjoner som bidrar til utvikling av et mangfoldig og nyskapende kulturliv. Mulighet for selvorganisering er viktig med tanke på ytringsmangfold og kulturelt demokrati.

Forholdet ungdom har til kunstneriske og kulturelle uttrykk, er i stadig endring. Ikke bare har tilgangen til disse uttrykkene endret seg gjennom teknologiutviklingen, men det har òg blitt flere muligheter til selv å uttrykke seg som følge av den samme utviklingen. Særlig blir digitale arenaer og plattformer stadig viktigere for all den produksjonen, deltakelsen og bruken av kunst og kultur som ungdom er opptatt av og engasjert i. Etableringen av Bergen Spillhus har gitt nye muligheter for å koble dataspillinteressert ungdom til profesjonelle spillutviklere og til en kreativ bransje i vekst.

Strategiske mål

Bergen kommune

- vil gjennom jevnlig karlegginger sikre kunnskap om hvem som deltar og ikke, og imøtekomme funnene med særskilte satsinger.
- vil bidra til mangfold og bredde i det lokale kulturtilbudet.
- vil arbeide for god informasjon til ungdom om tilgjengelige tilskudd for egne kulturproduksjoner.
- vil legge til rette for selvorganiserte aktiviteter i takt med endringer i ungdomskulturen og det ungdom er opptatt av.
- vil bidra til at ungdom har arenaer for å presentere og fremføre sin kunst og kultur.
- vil bidra til at det frivillige amatørkulturfeltet har ressurser og kompetanse til å tilrettelegge for ungdom med spesielle behov i sine aktiviteter.

Det kommunale tilbudet - fritidsklubb, andre tilbud, bibliotek og kulturskole

Ungdom synes Kultursommerjobb har vært et supert tiltak.

Ungdom ønsker flere timer med fritidsklubb, og at fritidsklubbene gjerne blir enda bedre utstyrt og tilrettelagt for deres aktiviteter.

Ungdom mener at Kulturskolen, og da spesielt talentprogrammet kan være for dyrt for enkelte, og at ventetiden for å komme inn på Kulturskolen er for lang.

Ungdom uttrykker at prising sett i sammenheng med kommunikasjon av det offentlige kulturtilbudet, og derav også kulturskoletilbudet, kan bidra til sosial reproduksjon.

Ungdom ønsker at aktivitetene drives av dyktige og profesjonelle voksne, og at opplæring og veiledning i aktivitetene holder et høyt nivå.

Ungdom mener at ikke alle har tilgang på informasjon om kommunens kulturtilbud, og at tilbudene for ofte kommuniseres gjennom det kulturelle nettverket.

Ungdom ønsker å ha medbestemmelse i den skapende aktiviteten og at aktiviteter tilpasses deres interesser.

Ungdom synes det viktigste ved å holde på med kulturelle aktiviteter er å oppleve sosialt fellesskap, egenutvikling og å få skape.

Ungdom uttrykker at de savner opplæring gjennom det kommunale fritidstilbudet i skapende aktiviteter som programmering og spillutvikling, foto, søm, film og lydteknikk.

Ungdom vil i større grad ha et godt kulturtilbud også utenfor sentrum.

Det offentlige tilbudet må etterkomme ungdomskulturen, og tilby aktiviteter, tilbud og opplæring i kulturelle uttrykk som treffer det store mangfoldet i ungdomskulturen og den digitale utviklingen vi er i. Samtidig er det det offentliges oppgave å utfordre, ruste og utvikle ungdoms kulturelle forståelse. Videre skal det offentlige åpne dører til en visshet om ulike uttrykk, og om hvordan kunst og kultur kan bidra til blant annet samfunnsutvikling og bærekraftig vekst gjennom sin innovative og kreative natur. Bergen kommune anser det som viktig at alle har tilgang på kunst og kultur, og mulighet til å delta i kulturelle aktiviteter. Kunsten og kulturen er vår felles historie, og skal ved å nå ut til alle, gjenspeile mangfoldet og sikre at viktige perspektiver blir ivarettatt i den videre utviklingen av fremtidens uttrykk og tilbud.

Fritidsklubbene er både et kulturpolitisk virkemiddel og en lavterskel kulturfritidstilbud for ungdom. Fritidsklubbene er i Bergen i dag viktige for utviklingen av de populærkulturelle uttrykkene, og de fungerer som en opplæringsarena både i det å stå på, men også bak en scene. Fritidsklubbene er i tillegg arenaer for utvikling av film, dataspill, e-sport med mer. Fritidsklubben som kulturarena legger til rette for at ungdom skal kunne utvikle talentene sine ved å sørge for at det finnes tilrettelagte spesialrom som for eksempel bandrom, scener, studio og verksteder. Gjennom en slik tilnærming er erfaringen at mange unge talent har fritidsklubben som sin første arena for gode mestringsopplevelser.

Kultursommerjobb er en satsing i Bergen og som har vist at byen har svært mange talentfulle ungdommer som har kompetanse innen en rekke kulturuttrykk og funksjoner. I kultursommerjobb ansettes disse talentene i noen uker hver sommer og gir byens befolkning og tilreisende kulturelle opplevelser av høy kvalitet.

Ung Kultur Møtes er òg en arena der ungdom kan vise sine kulturelle ferdigheter og får mulighet til å delta på en lavterskel kulturarena åpent for alle kulturuttrykk.

Biblioteket skal gi den enkelte anledning til læring og personlig utvikling gjennom hele livet. Biblioteket er både en kulturarena, en kunnskapsarena og en opplevelsesarena for ungdom. Litteraturformidling til de unge står sentralt i arbeidet til Bergen Offentlige Bibliotek. Det er et sentralt mål å få ungdom til å bruke bibliotekets tilbud både med hensyn til lån av bøker og biblioteket som aktivitetsarena. Den mangfoldige boksamlingen gir et godt tilbud til unge leselystne og legger grunnlaget for mer leselyst. Flere nyskapende aktiviteter åpner også opp biblioteket for ungdom gjennom ulike kulturtilbud og egenaktivitet som koding, spill og film.

Den kulturelle skolesekken (DKS) gir mulighet til å utvikle deltakende formidlingsformer, der elevene både møter kunstnere ute i klassen og den profesjonelle kunsten i institusjonen/på kunstarenaen. Blant tilbudene er forfatterbesøk i skolen og derigjennom utvikles kjennskap til både bøker og relevante forfattere for målgruppen ungdom. DKS samarbeider med Forfattersentrum, litteraturfestivaler og enkeltforfattere. Andre tilbud ungdom får gjennom DKS er møter med profesjonell kunst og kultur innen musikk, scenekunst, visuell kunst, film og kulturarv.

Kulturskolen har en tredelt rolle både som skole-, kultur-, og fritidsaktivitet.

Opplæringsloven § 13-6 krever at kommunene har et tilbud om kulturskole, som er organisert i tilknytning til både skoleverket og kulturlivet ellers. Kulturskolen skal bidra til å utvikle den kunstfaglige kompetansen og uttrykksevnen til elevene så vel som kreativiteten, den kritiske sansen og den kulturelle og sosiale kompetansen de har. Bergen kulturskole har som de fleste andre kulturskoler organisert tilbudet i tre opplæringsprogram med ulik profil og målsettinger; breddeprogram, kjerneprogram og fordypningsprogram. *Breddeprogrammet* favner bredt gjennom bla.

bergensmetoden Kulturkarusellen, som er et tilbud organisert gjennom SFO.

Kjerneprogrammet er hovedvirksomheten til kulturskolen og undervisningen bidrar til å utvikle kreative evner og kompetanse innen en fagdisiplin. *Fordypingsprogrammet* er

for elever med særskilte forutsetninger og interesser for den kunstneriske aktiviteten. Dette programmet er viktig for talentutviklingen og for rekrutteringen inn i det profesjonelle kunst- og kulturlivet.

Det har lenge være en ambisjon at kulturskolen skal gi kunstfaglig opplæring til alle barn og unge som ønsker det, og nå bredt ut slik at barn og unge, uavhengig av sosial, økonomisk og kulturell bakgrunn, skal få reell mulighet til å bli kulturskoleelev og velge program. Nasjonale rapporter viser at dette ikke er en oppnådd målsetting.

Strategiske mål

Bergen kommune

- vil arbeide for at visjonen «Kulturskole for alle» skal realiseres og der kulturskolen spiller en tydeligere rolle med tanke på inkludering og integrering i lokalsamfunnet.
- vil at all ungdom skal ha mulighet til å vokse kreativt og utvikle sine talenter innenfor kunst og kulturfeltet uavhengig av bosted, fysiske og økonomiske forutsetninger og sosial bakgrunn.
- vil tilrettelegge for at ungdom med spesielle behov får informasjon og veiledning om bruk av det kommunale kulturtilbudet, og at det benyttes nødvendige virkemiddel for å tilby fullverdig opplæring og tilrettelegging i de kreative aktivitetene ungdom ønsker å delta i.
- vil samarbeide på tvers av etater for å informere om det kommunale kunst- og kulturtilbudet.

Foto: Ingvill Kvinge. Avbildet: Mehmet Isak Koyuncu

Foto: Ingvill Kvinge. Avbildet: Mehmet Isak Koyuncu

Foto: Ingvill Kvinge Avbildet: Mehmet Isak Koyuncu og Klaudia Warciak

Det profesjonelle tilbudet

Kunst- og kulturopplevelser utfordrer, opplyser og engasjerer, og er en sentral del av dannelsesprosessen til barn og unge. En kultursektor som evner å produsere og formidle et godt, bredt og mangfoldig kulturtilbud kan altså være avgjørende for at ungdom har interesse av å delta og å oppleve kunst og kultur.

Et av de viktigste kulturpolitiske målene er at kunst- og kulturlivet skal bidra til danning og kritisk refleksjon for befolkningen, og ungdom er en særs viktig gruppe i arbeidet med utvikling av kritisk refleksjon. Det er i den kritiske samtalen om ulike kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og perspektiver at ulike forståelser av hva som er god kunst for den enkelte kan ta form. Det må derfor legges til rette for og oppmuntres til samtale og debatter for og med ungdom om både kvalitet, relevans og aktualitet i kulturlivet.

Ungdom under 18 år ønsker i større grad å ha innpass på konserter og arrangementer.

Ungdom synes det er viktig at det er dyktige instruktører og lærere i de estetiske fagene i skolen og i selvvalgte skapende aktiviteter på fritiden.

Ungdom erfarer i varierende grad å få møte kunst og kultur av høyt nivå gjennom sin oppvekst.

Ungdom erfarer i varierende grad at møter med kunst og kultur gjennom skolen blir fulgt opp gjennom samtaler og relevante opplegg i etterkant av møtet.

Alle ungdommer skal få oppleve kunst og kultur som de kan kjenne seg igjen i, og som viser mangfoldet i samfunnet vi lever i. Bare slik blir tilbudene relevante for ungdom. Å inkludere ungdom i prosessen med å utvikle produksjoner er sentralt. I tillegg må prosessen ta hensyn til at ungdom er en mangfoldig og ikke ensartet gruppe. Mer dialog mellom ungdom og det profesjonelle kunst- og kulturfeltet kan bidra til å skape et mer relevant, tilgjengelig og mangfoldig kunst- og kulturtilbud. De unge kan bidra med viktige perspektiv når profesjonelle kunstnere utvikler konseptene og ideene sine. Ved å kople

perspektivene og stemmene til de unge sammen med arbeidet til profesjonelle kunstnere, kan man løfte kvaliteten i kunsten rettet mot ungdom. Medvirkning fra ungdom i utformingen av det profesjonelle tilbudet bidrar til å skape produksjoner og formidlingsmetoder som er relevante og representative for de som er i målgruppen. Den kulturelle skolesekken (DKS) er et gratis tilbud som tilbys alle barn og unge i skolen. Ordningen skal bidra til at de unge får et likeverdig kunst- og kulturtilbud med høy kvalitet, uavhengig av hvor de bor og deres bakgrunn.

Verk av: Ungdommer fra Billedkunst fordypning ved Bergen kulturskole (Teknikk: Fargeblyanter og oljefarger på papir), Foto av verk: Thor Brødreskift

Strategiske mål

Bergen kommune:

- ønsker å øke mangfoldet i rekrutteringen til kunst- og kulturlivet gjennom et bredt talentutviklingsarbeid.
- vil at offentlige støttede kunst- og kulturproduksjoner skal legge vekt på ungdoms medvirkning både i produksjonsfase og i formidling.
- vil at Den kulturelle skolesekken skal formidle et mangfoldig og variert kulturtilbud som er relevant og representativt for mangfoldet av elever i skolen.
- vil at det tilrettelegges for løsninger som gjør det enklere og mer lønnsomt for arrangører å invitere publikum på tvers av aldre.

Tilbud og formidling – digitalt og analogt

Vi har sett en eksplosiv økning i tilbudet av levende bilder, og en stor utvikling innenfor ny teknologi har gjort at innholdet er tilgjengelig nærmest overalt og fra kilder som kan være hvor som helst i verden. I tillegg har vi under koronapandemien sett helt nye måter å formidle kunst og kultur på og å delta i kulturaktiviteter digitalt på, for eksempel onlinekonserter eller å være på fritidsklubb digitalt. Dette vil trolig prege kulturfeltet etter pandemien og.

Ny teknologi har gjort det mulig å produsere, distribuere, formidle og ta vare på kunst og kultur på stadig nye måter, noe som har gjort kunst og kultur mer tilgjengelig for flere. Denne utviklingen former hvordan de unge deltar og opplever kunst og kultur. Vi ser at digitaliseringen i stor grad har senket terskelen for å skape kultur selv. De opplever kunst og kultur på mange arenaer og ofte på andre arenaer enn de eldre generasjonene. Digitale tjenester og plattformer er lett tilgjengelig, og de tilbyr nye arenaer for å lære av hverandre og dele kunst- og kulturuttrykk. Det offentlig finansierte kulturtilbudet er på den annen side i hovedsak analoge, og formidles som oftest på fysiske arenaer som bibliotek, kulturhus og i teateret. Vi erfarer at de tidligere skillene mellom mediebruk og kulturbruk er utdaterte for ungdom.

Ungdom er ofte sosiale på nett eller møtes rundt digitale aktiviteter.

Ungdom henter inspirasjon fra og tillærer seg mange skapende ferdigheter ved å se på videoer på nett.

Ungdom etterspør alderstilpassede og brukervennlige digitale søkemotorer og informasjonssider med strukturert innhold om byens mangfoldige kunst- og kulturtilbud.

Ungdom ønsker at kommunen skal være mer aktive på sosiale media, og samarbeide med skolene om informasjonsspredning på deres digitale plattformer.

Formidling av det mangfoldige kulturtilbudet Bergen har å by på, kan bli bedre. Om Bergen kommune ønsker at ungdom skal være aktive aktører og fremtidens kulturskapere, må informasjon om byens mange tilbud nå frem til målgruppen. Ungdom bruker i stor grad sosiale medier, og også skolene kan være formidlere av kommunens kulturtilbud.

Strategiske mål

Bergen kommune

- vil at ungdom utvikler tilstrekkelig kunnskap for å kunne delta aktivt og ansvarlig i et spennende og utfordrende digitalt kulturelt landskap.
- vil utrede og prøve ut tilpassede digitale plattformer for kulturutøvelse, og arbeide for å fremme en mer digital didaktikk for de kulturelle opplæringstilbudene.
- vil stimulere til økt kompetanse om å programmere og arrangere for den unge publikumsgruppen.
- skal bruke relevante og trygge digitale kanaler og plattformer, for å informere om de kulturtilbud som finnes i byen, så som på <https://kulturbybergen.no/>.
- skal tilpasse kulturtilbud og opplæring i kulturuttrykk på de arenaene ungdom ønsker å bruke, og som følger tiden.

Kulturarenaer - møteplasser

Kulturtilbudet skal inkludere gode møteplasser som bidrar til å bygge fellesskap og er inkluderende arenaer for alle. Gode møteplasser er uformelle arenaer som tiltrekker og er tilgjengelige for menneskene som vil bruke dem. På ungdoms kulturelle møteplasser skal det være mulig å drive med skapende aktiviteter i godt utstyrte lokaler. Skapende aktivitet er likevel ikke krav som stilles de som oppsøker møteplassene, men heller en agenda som inviterer inn.

De kommunalt anlagte møteplassene skal være tilrettelagte for flerbruk og

Ungdom ønsker tilgang på trygge, tilgjengelige og utstyrte kulturarenaer og møteplasser hvor de kan møtes for å være sammen i et sosialt fellesskap, og skape og presentere resultater av selvorganisert skapende aktivitet.

Ungdom ønsker seg egne arenaer for å vise frem ulike kunstuttrykk, som utstillingslokaler og tilgjengelige scener.

Ungdom trekker frem biblioteket som en god møteplass, og etterlyser flere grupperom og ungdomsrom.

Ungdom etterlyser flere møteplasser som er gratis å bruke.

sambruk. For å sikre å imøtekomme mangfoldets interesser, må de ha en multifunksjon i nærmiljøet.

I *Skolebruksplan for Bergen 2021 – 2030* er skoleanleggene beskrevet som hjertet i nærmiljøet, og skal fungere som åpne arenaer med en avgjørende rolle i å skape fellesskapsfølelse og tilhørighet i et nabolag. Flere skoler har allerede åpnet for å ha en slik funksjon i sitt nærmiljø, og Ny-Kronborg skole og Damsgård skole er eksempler på hvordan sambruk, flerbruk og multifunksjon kan fungere på en god måte i skoleanlegg.

Den planlagte Mindebyen skal få flerbruksbygg for skole, idrett, kultur, frivillighet og omsorg +. Mindemyren flerbruksbygg skal ha fleksible funksjoner som legger til rette for ulike aktiviteter og sambruk for befolkningen på tvers av generasjoner.

Ansatte i fritidsklubber og andre med ansvar for koordinering av fritidstilbud, bidrar til rekruttering av ungdom til et mangfold av tilbud i kultursektoren.

Lag og organisasjoner kan gratis bruke lokaler i kulturbygg og skoler til aktiviteter, møter og arrangementer. Informasjon om tilgjengelige lokaler og deres fasiliteter finnes på Aktiv kommune.

Kunst- og kulturinteressert ungdom ønsker å bli tatt på alvor og få muligheter til å utvikle sine ferdigheter på gode arenaer. Derfor er det avgjørende å ha tilstrekkelig og formålstjenlig kulturell infrastruktur utformet til beste for ungdoms utfoldelse, kulturelle produksjon og opplevelser. Dette gjelder òg med hensyn til utstyr og tekniske og praktiske løsninger, som inviterer til deltakelse. Arenaer og innholdet i disse skal være tilgjengelige for alle, og alle skal kunne delta uten å være hindret av fysiske forhold, omgivelser, av hvordan tjenester er organiserte eller av tekniske løsninger.

Prinsippet om samskaping skal legges til grunn for å sikre ungdoms medbestemmelse, engasjement og identitet til de arenaene som planlegges og realiseres.

Norske Konsertarrangører har utviklet *Tilgjengelighetsmerket*, som er en sertifisering for kunst- og kulturaktører som har arbeidet for god tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne på sine arrangementer. Bergen kommune har i sine tilskuddsbrev til tilskuddsmottakere anmodet om å tilstrebe sertifisering for Tilgjengelighetsmerket.

Tilgjengelighet er også viktig for de som ikke bor i umiddelbar nærhet til gode møteplasser. Om de skal ha mulighet til å benytte seg av kulturelle møteplasser og arenaer, er det viktig at det er lagt til rette for gode transportmuligheter for alle. Kommunen har en avtale med Skyss om at alle skoleelever reiser gratis i skoletiden for å besøke institusjoner og kulturarenaer i regi av DKS. Denne strategiske satsingen kalles Kulturbilletten, og har vært en av kommunens viktigste strategiske satsninger for å tilgjengeliggjøre kunst- og kulturarenaer for barn og ungdom.

Verk av: Nicolai Lund (Teknikk: Digital tegning basert på håndtegnet skisse)

Strategiske mål

Bergen kommune

- vil sikre at det blir utviklet gode og relevante produksjons- og formidlingsarenaer for ungdom.
- vil la ungdom medvirke i utviklingen av infrastrukturen på kulturområdet.
- vil arbeide for at alle kulturarenaer, små og store, er universelt utformet og oppnår Tilgjengelighetsmerket.
- vil arbeide for å videreføre og utvikle ordningen med Kulturbilletten.
- vil arbeide for at krav til bærekraft og visjon om nullutslipp blir opprettholdt ved alle nye kulturarenaer for ungdom.
- vil arbeide for at ungdommenes møteplasser er der ungdom bor og med tilgjengelighet for alle, støtte av godt tilrettelagte sykkel- og gangveier, og gode kollektivtilbud.

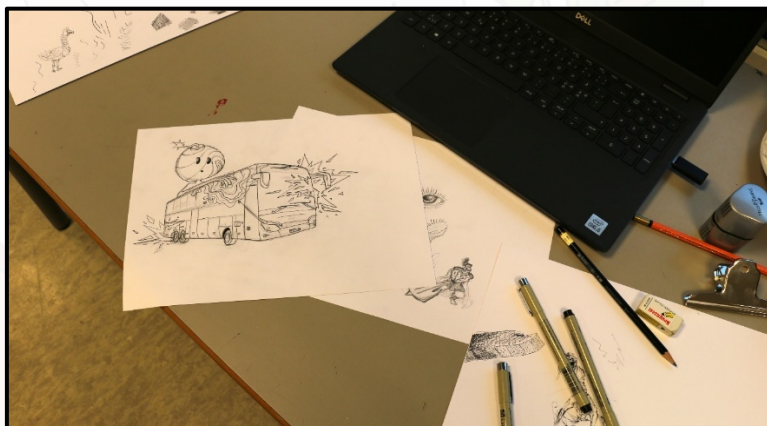

Foto: Ingvill Kvinge

Foto: Ingvill Kvinge

Verk av: Hedda Lille-Langøy Clarke, Klaudia Warciak, Mandy Sikan Zhang, Tanushree Samadder (Teknikk: Digital tegning basert på håndtegnet skisse)

Kulturell kompetanse og estetisk forståelse

Kunst og kultur åpner dører for nye skapende virksomheter, måter å uttrykke seg på, samarbeide på, og nye måter å løse problemer på og se verden på. Kunst og kultur er i omgivelsene og preger mange deler av samfunnet og samfunnsutviklingen, og kan øke forståelsen av andres opplevelse av verden og være en øvelse i empati. Kunst har blitt brukt som politiske virkemiddel og responderer gjerne på den samtiden den er skapt, og kan derfor fortelle oss historien til tiden den er laget i. Den kunstneriske og estetiske forståelsen utvikles i møter med kunst og kultur, og i møter med kunsten og kulturen sammen med andre.

Ungdom sier at grunnlaget for deres kjennskap til kulturbegrepet og tilstrekkelig ordforråd til å uttrykke mening om hva kunst og kultur er og kan være, avhenger blant annet av den enkeltes skoles satsing og kompetanse på området.

Ungdom ønsker å bli presentert for og ha mulighet til å prøve ut ulike skapende kunstneriske og kulturelle uttrykk og aktiviteter for å lære dem å kjenne.

Kulturell utvikling og estetisk forståelse skjer gjerne i samhandling med andre mennesker, da *de andre* bekrefter ens person og på den måten bidrar til selvforståelse. Slik sett er fellesskapet på kulturelle møteplasser og all skapende samhandling fine arenaer for ens kulturelle dannelsesreise. Fellesskapet og det dannelsesfremmende møtet kan også oppstå i møte med *det andre*, eller kunsten. Slik bidrar et hvert kunstmøte til en persons kulturelle og personlige utvikling.

Det finnes et vidt spekter av kommunale kulturelle fritidstilbud for ungdom, i tillegg til tilbudene som er organiserte gjennom det frivillige amatørkulturfeltet. Disse skapende

aktivitetene bidrar i stor grad til ungdoms kulturelle utvikling. Samtidig fordrer bruk av fritidstilbudene at ungdommene vet om og aktivt oppsøker dem for å kunne delta. Gjennom samtaler med ungdom oppleves at de har et svært ulikt begrepsgrunnlag om kunst og kultur, og at de viser en ulik forståelse av hva kunst og kultur i en skapende kontekst er og kan være. Tendensene peker i retning av at de som benytter seg av kulturtilbud og deltar aktivt i kreative og skapende aktivitet på fritiden eller gjennom programfag i videregående opplæring, viser en større forståelse og vokabular for hva kunst og kultur er og kan være.

For at alle ungdommer skal kjenne kulturbegrepet og opparbeide seg et ordforråd som er dekkende for å uttrykke kritikk, forståelse og undring som fremspringer av mange skapende uttrykksformer, må grunnskolen sterkere på banen. Læreplanverket viser at skolene i stor grad har formulerte mål og strategier som behøves for å bidra til de unges kulturelle kompetanse. Denne strategien fremmer et ønske om at de kreative, skapende, utforskende, sosiale og kritiske verdiene som fremgår av Læreplanverket og Opplæringsloven, i større grad blir formidlet i en kulturell og kunstnerisk kontekst, av kompetente lærere og i møter med profesjonelle utøvere gjennom for eksempel DKS. Slik vil en øke sannsynligheten for at elevene får

vokabular og forståelse for hvor og hvordan begreper knyttet til kultur og skapende aktivitet og uttrykk, oppstår. I tillegg kan det bidra til at elevene i større grad evner å sette de kunstneriske og kulturelle perspektivene i sammenheng med sin fortid, nåtid og fremtid.

Strategiske mål

Bergen kommune

- vil at skolene gjennom de estetiske fagene og fag som spesielt berører historie, politikk, samfunn og samfunnsplanlegging, skal legge til rette for og bidra på veien i barn- og ungdoms kulturelle kompetanseutvikling. Skolene skal også bidra til at ungdom får ordforråd og mulighet til å danne seg en mening om ulike skapende kunstneriske kulturelle uttrykk og aktiviteter.
- vil arbeide for et sterkere informasjonssamarbeid mellom skole, DKS og fritidsrettet kulturliv, både for å styrke elevenes kunnskap og forståelse for de estetiske fagene, og for at elevene skal få informasjon om sine muligheter til å praktisere estetiske- og kulturelle interesser på fritiden.
- vil legge til rette for at flere får informasjon om, tilgang til og mulighet til å oppleve og delta i kunstneriske og kulturelle møter og aktiviteter, og tilrettelegge for at tilbudene treffer et mangfoldig ungdomsmiljø.

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 24.05.2022 sak 118/22 og fattet følgende vedtak:

1. Bystyret vedtar «Kulturstrategi for ungdom 2022-2026.
2. Bystyret ber byrådet å jobbe for å sikre ungdomstilbud som kulturhus og fysak i alle bydeler.
3. Bystyret ber om at byrådet skal jobbe for å sikre en innholdsrik skole med organiserte kulturelle aktiviteter, og styrke samarbeidet mellom skolen og kulturskolen.
4. Bystyret ber om at kulturstrategien for ungdom skal sikre at det er et allsidig og mangfoldig kulturtilbud i Bergen. Bystyret ber om at det skal være et målrettet fokus på minoritetsungdom og ungdom med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med kulturstrategien.
5. Bystyret ber om at byrådet i arbeidet med oppfølgingen av strategien skal undersøke mulighetene for å kunne bruke felles byrom mer aktivt til utstillinger og andre kulturopplevelser for å gi ungdom flere arenaer for formidling og møter med ulike former for kunst- og kultur.
6. Ungdom vil i større grad ha et godt kulturtilbud også utenfor sentrum. Bystyret ber om at byrådet skal jobbe for å sikre gode ungdomstilbud og kommunale kulturhus med scene i alle bydeler.
7. Endre punkter på s. 12 i strategien

Fra:

«- vil at all ungdom skal ha mulighet til å vokse kreativt og utvikle sine talenter innenfor kunst og kulturfeltet uavhengig av bosted, fysiske og økonomiske forutsetninger og sosial bakgrunn.»

Til:

«- vil at all ungdom skal ha mulighet til å vokse kreativt og utvikle sine talenter innenfor kunst og kulturfeltet uavhengig av bosted, funksjonsnivå, økonomiske forutsetninger og sosial bakgrunn.»

Merknad 1

Kulturskole for alle» forutsetter at kulturskolen har bygg som er universelt utformet. Bystyret ber byrådet sikre at kulturskolen får universelt utformede lokaler.

Merknad 2

Bystyret ber byrådet legge til rette for at unge asylsøkere og flyktninger får delta kulturtilbud for ungdom

Merknad 3

Bystyret ber byrådet merke seg ønske om flere tilbud utenfor sentrum, og tilrettelegger for dette ved utarbeidelse av nye tilbud.

Bergen bystyres behandling

Følgende representanter tok ordet:

Anette Strand (H), Gunnar van der Meeren (FP), Trond Wathne Tveiten (MDG), Eira Vilde Martinsen Garrido (SV), Odd Arild Viste (R), Julie Songstad Andersland (V), Joel Ystebø (KrF), Ann Kristin Ramstrøm (SV), Mailiss Solheim-Åkerblom (R), Mikkel Grüner (SV).

Forslag fremsatt i bystyret:

Eira Vilde Martinsen Garrido (SV) fremsatte på vegne av SV følgende tilleggsforslag i ni punkter:

1. «Bystyret ber om at byrådet skal jobbe for å sikre en innholdsrik skole med organiserte kulturelle aktiviteter, og styrke samarbeidet mellom skolen og kulturskolen.»
2. «Bystyret mener at alle barn og unge skal få tilbud om undervisning på kulturskolen, og ikke ekskluderes på grunn av for høy deltakeravgift. Derfor bør kulturstrategien se på tiltak som aktivitetskortet for barn og unge utvides til å gjelde alle som et rabatt- og betalingskort, der kommunen subsidierer aktiviteter for barn og unge i familier med lav inntekt.»
3. «Kulturskolen er det viktigste opplæringstilbudet for barn og unge som ønsker å utvikle sine kunstneriske evner innen sang og musikk, dans, bildekunst og andre uttrykksformer. Bystyret peker på at lange ventelister og høy deltakeravgift på kulturskolen medfører at flere barn og unge ikke får muligheten til å delta. Bystyret ber om at byråden skal vurdere mulighetene for øke antallet elevplasser i kulturskolen, og at kulturskolen blir styrket i det kommende budsjettet for å nå målene i kulturstrategien.»
4. «Bystyret ber om at kulturstrategien for ungdom skal sikre at det er et allsidig og mangfoldig kulturtilbud i Bergen. Bystyret ber om at det skal være et målrettet fokus på minoritetsungdom og ungdom med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med kulturstrategien.»
5. «Bystyret ber om at byrådet i arbeidet med oppfølgingen av strategien skal undersøke mulighetene for å kunne bruke felles byrom mer aktivt til utstillinger og andre kulturopplevelser for å gi ungdom flere arenaer for formidling og møter med ulike former for kunst- og kultur.»

6. «Ungdom vil i større grad ha et godt kulturtilbud også utenfor sentrum. Bystyret ber om at byrådet skal jobbe for å sikre gode ungdomstilbud og kommunale kulturhus med scene i alle bydeler.»
7. «Ungdom ønsker å ha medbestemmelse i den skapende aktiviteten og at aktiviteter tilpasses deres interesser. Bystyret ber om at ungdom skal fortsatt være med i videre arbeid med kulturstrategien. Bystyret ber om at strategien evalueres etter ett år, og kommer til behandling i ungdomsrådet.»
8. «Ungdomsrådet peker på at det kan være lettere å komme inn i aktiviteter med ledere som er nærmere egen alder. Bystyret ber derfor om at kulturstrategien skal se på hvordan man kan rekruttere unge nye ledere.»
9. «Endre punkter på s. 12 i strategien

Fra:

«- vil at all ungdom skal ha mulighet til å vokse kreativt og utvikle sine talenter innenfor kunst og kulturfeltet uavhengig av bosted, fysiske og økonomiske forutsetninger og sosial bakgrunn.»

Til:

«- vil at all ungdom skal ha mulighet til å vokse kreativt og utvikle sine talenter innenfor kunst og kulturfeltet uavhengig av bosted, funksjonsnivå, økonomiske forutsetninger og sosial bakgrunn.»

Gunnar van der Meeren (FP) fremsatte på vegne av FP følgende tilleggsforslag:

«Bystyret ber byrådet å jobbe for å sikre ungdomstilbud som kulturhus og fysak i alle bydeler.»

Odd Arild Viste (R) fremsatte på vegne av R følgende tilleggsforslag:

«Tillegg til "Strategiske mål" planforslaget s. 16: Bergen kommune vil arbeide for gratis kollektivtransport for barn og unge.»

Merknader fremsatt i bystyret:

Anette Strand (H) fremsatte på vegne av H følgende merknader:

Merknad 1:

«Ungdom skal ha tilgang til å delta og utfolde seg i et mangfoldig kunst- og kulturliv og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet, aktualitet og relevans. For å oppnå dette målet i Kulturstrategi for ungdom ber bystyret byrådet å utvide ordningen med aktivitetskort til også å gjelde ungdommer opptil 22 år.»

Merknad 2:

«Bystyret konstaterer at særlig i utbyggingsområder blir igangsetting av offentlig infrastruktur og særlig fritidstilbud for unge mennesker hengende etter. Dette har medført til økning i ungdomskriminalitet i flere boområder. Bystyret ber byrådet

etablere et program for økt ungdomsinvolvering og aktivitet under Kulturstrategi for ungdom. Programmet bør inkludere en tilskuddsordning til ungdomsklubber i bydelene samt tilskuddspost som gjøres søkbar for ungdomsinitierte aktiviteter i frivillig og privat regi.»

Odd Arild Viste (R) fremsatte på vegne av R følgende merknader:

Merknad 1:

Bystyret understreker at det er et mål å sikre fritidsklubber for ungdom i alle bydeler. Disse bør være selvstyrte

Merknad 2:

Bystyret ber byrådet legge til rette for at ungdom får større råderett over egne kulturinstitusjoner.

Merknad 3:

Bystyret ber byrådet legge frem en plan for hvordan kommune kan sikre flere gratis lavterskel kulturtilbud for ungdom med fysiske og psykiske vansker, også når de ikke tilfredsstiller krav til en spesifikk diagnose.

Merknad 4:

Bystyret ber byrådet om å legge frem en sak for bystyret om hvordan det kan etableres flere arenaer hvor ungdom kan samles utenfor skoletid, gjennom blant annet opprettelse av livssynsnøytrale ungdomskafeer.

Merknad 5:

Bystyret ber byrådet legge til rette for at unge asylsøkere og flyktninger får delta kulturtilbud for ungdom

Merknad 6:

Bystyret ber byrådet merke seg ønske om flere tilbud utenfor sentrum, og tilrettelegger for dette ved utarbeidelse av nye tilbud.

Julie Songstad Andersland (V) fremsatte på vegne av H, A, KrF, V og MDG følgende merknad:

«Kulturskole for alle» forutsetter at kulturskolen har bygg som er universelt utformet. Bystyret ber byrådet sikre at kulturskolen får universelt utformede lokaler

Votering:

Innstillingen ble vedtatt enstemmig.

Tilleggsforslag fra FP, fremsatt av Gunnar van der Meeren (FP) ble vedtatt enstemmig.

Tilleggsforslag punkt 1 og 4-6 fra SV, fremsatt av Eira Vilde Martinsen Garrido (SV) ble vedtatt med 54 stemmer (H, A, MDG, SV, Sp, R, V, KrF, UAV(TS/RS))

Tilleggsforslag punkt 2-3 fra SV, fremsatt av Eira Vilde Martinsen Garrido (SV) fikk 15 stemmer (SV, Sp, R, UAV(TS/RS)) og var dermed falt.

Tilleggsforslag punkt 7-8 fra SV, fremsatt av Eira Vilde Martinsen Garrido (SV) fikk 29 stemmer (H, SV, Sp, R, UAV(TS/RS)) og var dermed falt.

Tilleggsforslag punkt 9 fra SV, fremsatt av Eira Vilde Martinsen Garrido (SV) ble vedtatt med 35 stemmer (A, MDG, SV, R, V, KrF, UAV(TS))

Tilleggsforslag fra R, fremsatt av Odd Arild Viste (R) fikk 5 stemmer (R, UAV(TS/RS)) og var dermed falt.

Merknader 1 fra H, fremsatt av Anette Strand (H) fikk 29 stemmer (H, FP, FrP, UAV) og var dermed falt.

Merknader 2 fra H, fremsatt av Anette Strand (H) fikk 19 stemmer (H, FrP, UAV) og var dermed falt.

Merknad fra H, A, KrF, V og MDG, fremsatt av Julie Songstad Andersland (V) ble vedtatt enstemmig.

Merknader 1-4 fra R, fremsatt av Odd Arild Viste (R) fikk 10 stemmer (SV, R, UAV(TS)) og var dermed falt.

Merknader 5 fra R, fremsatt av Odd Arild Viste (R) ble vedtatt med 35 stemmer (A, MDG, SV, R, V, KrF, UAV(TS))

Merknader 6 fra R, fremsatt av Odd Arild Viste (R) ble vedtatt med 50 stemmer (A, MDG, FP, SV, Sp, R, V, KrF, UAV(TS/RS))

Utvalg for finans, kultur og næring behandlet saken i møtet 11.05.2022 sak 67/22 og avga følgende innstilling:

Bystyret vedtar «Kulturstrategi for ungdom 2022-2026».

Utvalg for barnehage, skole og idrett behandlet saken i møtet 10.05.2022 sak 42/22: Utvalg for barnehage, skole og idrett tok saken til orientering.

Utvalg for finans, kultur og næring innstiller til bystyret.

Byrådet behandlet saken i møtet 28.04.2022 sak 137/22. Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak

Byrådets og utvalgets innstilling er likelydende.

